

# IJzertherapie bij hartfalen



## INHOUD

1	IJzertekort en hartfalen .....	4
2	IJzertoediening via tabletten .....	5
3	IJzertoediening via een infuus .....	5
4	Wanneer is ijzertoediening niet mogelijk? .....	7
	Contactgegevens .....	7

# Beste patiënt

Je behandelend arts heeft voorgesteld om je ijzertekort te corrigeren met behulp van een ijzerinfuus. In deze brochure trachten we je zo duidelijk mogelijk uit te leggen wat dit precies inhoudt zodat je goed geïnformeerd bent als je je toestemming (*informed consent*) voor deze behandeling geeft.

Deze brochure vervangt de persoonlijke gesprekken met arts(en) en verpleegkundigen zeker niet. Aarzel niet hen te contacteren bij mogelijke vragen of problemen. Ze zullen je graag verder helpen.

team hartfalen



Neem ook eens een kijkje op  
[www.mariamiddelares.be](http://www.mariamiddelares.be).



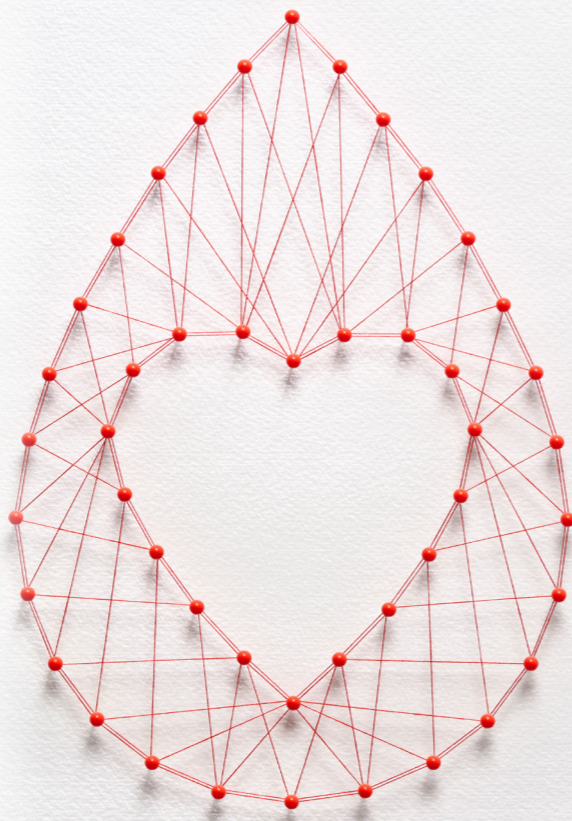
## 1 IJzertekort en hartfalen

Bij het aanmaken van bloed is ijzer nodig voor de bouw van bloedcellen. IJzer is ook noodzakelijk voor het onderhoud en het functioneren van de spieren. Als er een ijzertekort geleidelijk optreedt, zal dat eerst de spieren aantasten voordat het - door een verminderde aanmaak van bloedcellen - bloedarmoede veroorzaakt.

Een verminderde spierwerking is een belangrijke negatieve factor voor een hartfalenpatiënt, omdat de prognose wordt beïnvloed door zowel de kwaliteit van de kuitspier als door de grootte van de spierkracht van het hart. Een gebrek aan ijzer kan een negatieve impact hebben op beide spiergroepen.



Als **hartfalen en ijzertekort** samen voorkomen, gaat dit vaak gepaard met een verminderde capaciteit om inspanningen te leveren, een verminderde levenskwaliteit, frequentere ziekenhuisopname's en zelfs overlijden. Daarbij is de ernst van het ijzertekort vaak gelinkt aan de prognose van het hartfalen. Met ijzerbehandeling hopen we de inspanningscapaciteit en kwaliteit van leven positief te beïnvloeden.



## 2 IJzertoediening via tabletten

Bij inname via tabletten wordt ijzer door hartfalenpatiënten slecht en onvoldoende opgenomen uit de darm. Dit komt door vochttopstapeling in de darm, een verminderde darmactiviteit en een verminderde bloeddorstrooming in het maag-darmstelsel. Daarnaast zijn er andere medicijnen die hartfalenpatiënten moeten nemen, die de opname van ijzer via tabletten bemoeilijken.

Al deze factoren samen zorgen voor een blokkade voor de opname van ijzer uit de dunne darmcel. Bovendien leidt continue ijzertherapie via tabletten vaak tot buik- en obstipatieklachten bij de meestal oudere hartfalenpatiënten. Voor het gebruik van ijzertabletten is bovendien geen wetenschappelijk bewijs dat dit gunstig is bij hartfalenpatiënten.

## 3 IJzertoediening via een infuus

Correctie van het ijzertekort bij hartfalenpatiënten met behulp van ijzersubstitutie in de vorm van *ferric carboxymaltose* via een infuus heeft in studies (FAIR-HF en CONFIRM-HF) een significante verbetering aangetoond van inspanningstolerantie en de ernst van de kortademigheid. Daarnaast daalde het aantal ziekenhuisopnames voor hartfalen.

**In Maria Middelaes worden hartfalenpatiënten die hiervoor in aanmerking komen, behandeld met een ijzerinfuus. De effecten van de behandeling en de ijzerstatus worden daarbij strikt opgevolgd.**



Ijzersubstitutie is een waardevolle aanwinst voor de behandeling van hartfalen.

Toediening van een ijzerinfuus gebeurt eenmaal of tweemaal, afhankelijk van je gewicht en de ernst van bloedarmoede. Dit gaat door op maandagnamiddag in het hartcentrum in Maria Middelaers.

#### VOORBEREIDING

Bij aankomst in het ziekenhuis meld je je eerst met je elektronische identiteitskaart aan bij één van de kiosken. Je krijgt een volgnummer en schrijft je in bij de inschrijfbalie. Hier krijg je een zorgbandje en patiëntenklevers. Daarna meld je je aan bij het dagziekenhuis van het hartcentrum. Je neemt hiervoor gate E en volgt de signalisatie 'G1 cardiologisch dagziekenhuis'.

De hartfalenverpleegkundige zal je de procedure van de toediening grondig uitleggen. Pas na je toestemming gaan we van start.

#### BEHANDELING

Het ijzertekort wordt aangevuld via een infuus. De toediening van het ijzerinfuus duurt 30 minuten. Tijdens de toediening worden je bloeddruk en pols regelmatig gecontroleerd. Ervaar je een ongemak, geef dan meteen een seintje aan de verpleegkundige.

In zeldzame gevallen kan een allergische reactie optreden. In dat geval wordt het infuus meteen gestopt en krijg je medicatie die de allergische reactie meteen behandelt.

#### NAZORG

Na de toediening blijf je nog 30 minuten aanwezig voor de controle op eventuele bijwerkingen. Nadien kan je terug naar huis. Indien nodig krijg je een afspraak voor een tweede toediening, een week later.

Een zestal weken na het infuus/infusen krijg je een controleafspraak bij je behandelend cardioloog. Opnieuw wordt het ijzer en de bloedarmoede in je bloed gecontroleerd. Bij een blijvend ernstig ijzertekort, plant je arts een extra toediening. Nadien volgen we halfjaarlijks je ijzer- en bloedarmoedestatus op. Ook de vragenlijst en wandeltest worden herhaald.

### 3 Wanneer is ijzertoeediening niet mogelijk?

We kunnen geen ijzer toedienen bij:

- ijzerstapeling of stoornissen in het ijzerverbruik.
- gekende ernstige overgevoeligheid voor parenterale ijzerpreparaten.
- zwangerschap tijdens het eerste trimester.
- patiënten met leverfunctiestoornissen.
- patiënten die een chronische infectie, astma, eczeem of atopische allergieën hebben.
- actieve ziekte (bv. griep, verkoudheid, infectie).
- patiënten met systemische lupus erythematosus of reumatoïde artritis.
- slechte nierfunctie (te plannen in overleg met nierspecialist of aan dialyse).

➔ Is bovenstaande voor jou van toepassing?  
Breng ons daar dan zeker van op de hoogte.

➔ Ben je ziek op het moment van de geplande toediening?  
Contacteer dan de hartfalenverpleegkundige zodat de afspraak wordt uitgesteld.



## Contact gegevens

Heb je nog bezorgdheden of nood aan ondersteuning, aarzel dan niet om ons te contacteren.

#### ➤ Hartfalenverpleegkundigen

Barbara Vande Kerckhove  
09 246 86 40  
barbara.vandekerckhove@azmmsj.be

Katrien De Clercq  
09 246 86 41  
katrien.declercq@azmmsj.be

*Bereikbaar van 8 tot 16 uur.  
Voor afspraken of bij afwezigheid  
contacteer je het secretariaat.*

#### ➤ Secretariaat hartcentrum Gent

09 246 86 00

#### ➤ Secretariaat cardiologie Deinze

09 387 70 61



Deze brochure is gedrukt op maxioffset.  
Papier afkomstig uit bossen die duurzaam  
worden beheerd.

VOLG ONS OOK OP:



Buitenring Sint-Denijs 30, 9000 Gent | 09 246 46 46 | [info@azmmsj.be](mailto:info@azmmsj.be)  
[www.mariamiddelares.be](http://www.mariamiddelares.be)

AZ Maria Middelares en AZ Sint-Vincentius Deinze hebben deze informatiebrochure met de grootste zorg opgemaakt. Deze brochure is indicatief en vervangt de raadpleging bij je arts niet. Mocht deze brochure vergissingen of onvolledigheden bevatten, dan zijn AZ Maria Middelares, AZ Sint-Vincentius Deinze, hun medewerkers en artsen hiervoor niet aansprakelijk.



Schutterijstraat 34, 9800 Deinze | 09 387 71 11 | [info@azstvdinze.be](mailto:info@azstvdinze.be)  
[www.azstvdinze.be](http://www.azstvdinze.be)

SAP 18499 - februari 2022